

РЕШЕНИЕ

№ 7512

гр. София, 01.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 10 състав,
в публично заседание на 23.11.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариета Райкова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **8710** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 118 от Кодекса за социалното осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба от В. И. Н. чрез адвокат А. Т. срещу Решение № 2153-21-160/09.08.2023г. на директора на ТП на НОИ С. град, с което е отхвърлена жалбата на Н. срещу Разпореждане № [ЕГН]/32/25.04.2023г., издадено от длъжностното лице по пенсионното осигуряване.

Жалбоподателят навежда доводи за незаконосъобразност на оспореното решение, като постановено при съществени процесуални нарушения, неспазване на материалния закон и несъответствие с целта на закона. Моли съда да отмени обжалвания административен акт. На първо място, възразява срещу извода на адм. орган относно представена трудова книжка №170 и незаверяването ѝ съгласно изискванията на чл.6 от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж и незачитането на съответен стаж, като посочва, че на органа е изпратен образец УП-3 на 16.08.2023г., както и се позовава на чл.40, ал.1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, относно начина на установяване на последния.

Възразява се и срещу извода на адм. орган, че жалбоподателката няма нужния стаж за отпускане на пенсия по чл.68 ал.1-2 от КСО, като в тази връзка се сочи Спогодбата между България и И. за социална сигурност, както и Регламент 883/2004г. (чиито разпоредби очевидно спорещите страни тълкуват различно).

В съдебно заседание жалбоподателят чрез процесуалния си представител поддържа

жалбата. Претендира присъждането на адвокатско възнаграждение.

Ответникът –директорът на ТП на НОИ С. град, чрез процесуален представител оспорва жалбата като неоснователна и недоказана. В депозираните писмени бележки поддържа мотивите на оспорваното решение, заключавайки, че нито в Регламент 883/24 на ЕС, нито в Спогодбата между България и И. има текст, който да предвижда сбиране на всички положени стажове по всички законодателства. Прави възражение за прекомерност на претендирания адвокатски хонорар.

Административен съд София град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка: Със заявление вх. №2113-21-5229/21.07.2021г. В. И. Н. е поискала лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, съгласно българското з-во /л.13/.

Със заявление вх.№ 2213-21-250/21.07.2021г. жалбоподателката е пожелала да ѝ бъде отпусната пенсия съобразно стаж в И. и стажът ѝ там да бъде официално потвърден. /л.114/

Със заявление вх.№ 2213-21-251/21.07.2021г. жалбоподателката е пожелала да ѝ бъде отпусната пенсия съобразно стаж от Великобритания, като е посочила, че към момента работи и се осигурява там, като желае стажът ѝ да бъде потвърден /л.77/.

Към заявление №2113-21-5229/21.07.2021г. са представени осигурителна книжка №[ЕГН]/11.12.1995г., трудова книжка № 170/15.10.1975г., издадена от Институт „П.“ С., трудова книжка № 812403/18.02.2003, издадена от ЕТ „Карат“, обр. УП-3 № 45/26.06.2003г. издаден от ОДЗ №84 “Д.“, обр. УП-3№127/27.05.2021г. издаден от ДГ№ 120 “Детство под липите“, обр.УП-2 № 155/11.06.2021г. от ДГ №84 “Д.“.

Към датата на подаване на заявлението, жалбоподателката има навършени 63 години, 11 месеца и 12 дни, което не е спорно по делото.

С Разпореждане [ЕГН]/32/25.04.2023г. на длъжностно лице по пенсионното осигуряване, на В. Н. е отказано отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст с водещ мотив, че лицето не отговаря на изискванията на чл.68, ал.1-2 от КСО- има навършена възраст 61 години и 08 месеца, но няма необходимия осигурителен стаж от 36 години; както и не отговаря на изискванията на чл.68, ал.3 от КСО- има 15 години действителен осигурителен стаж, но няма навършена възраст 66 години и 08 месеца /л.50/

За да достигне до този извод длъжностното лице е посочило, че е зачетен български осигурителен стаж от трета категория труд с продължителност 19г. 04 месеца и 29 дни, общ осигурителен стаж по българското и английското законодателство- 29 години, 05 месеца и 28 дни и общ осигурителен стаж по българското и израелското законодателство-п 24 години и 11 месеца.

След надлежното съобщаване на разпореждането, В. Н. е депозирала жалба, с която намерила за неправилен извода да не се зачете в цялост осигурителният ѝ стаж, придобит във Великобритания и И., след като в Спогодбата между България и И. липсва изричен текст да не може да се извърши сумиране на осигурителни периоди с трети държави, още повече, че осигурителния стаж във Великобритания и И. не съвпада помежду си, нито с този в Р.България /л.51/.

Като самостоятелен аргумент в жалбата е посочено, че неправилно не е зачетен стажът, удостоверен с трудова книжка № 170 за периода 23.08.1976 до 10.05.1977, след като стажа не се установява само с трудови книжки, съгласно чл.40, ал.1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.

След депозиране на жалбата, длъжностното лице по пенсионно осигуряване е

изпратило писмо изх.№ 1012-21-522 от 02.06.2023г. до пълномощника на В. Н., че с оглед жалбата ѝ за преразглеждане на отказ за отпускане на пенсия следва да представи образец УП-3 за периода 23.08.1976г. до 21.06.1977г. от 120 ДТ, 140 ДТ и 135 ДГ на длъжност „нередовна детска учителка“, тъй като горепосоченият период не е заверен съгласно чл.6, ал.1 от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж. /л.65/.

Удостоверение образец УП-3 е представено от жалбоподателката с писмо от 17.08.2023г., отнасящо се за периода 23.08.1976 до 17.10.1976г., т.е. удостоверението е представено след произнасянето на директора на ТП С. град /л.71/.

С решение № 2153-21-160 от 09.08.2023г. на директора на ТП на НОИ С. е отхвърлена жалбата на В. И. Н. срещу Разпореждане № [ЕГН]/32/25.04.2023г., издадено от длъжностното лице по пенсионното осигуряване.

По отношение незачитането на целия осигурителен стаж в решението е посочено, че европейските регламенти не съдържат разпоредби относно сумиране на периоди, придобити съгласно двустранни спогодби в областта на социалното осигуряване; когато едно лице има освен български стаж и осигурителен стаж, придобит в държава, която е член на ЕС и стаж в държава, с която България има сключен двустранен договор в областта на социалното осигуряване, се съблюдава фактът, дали съответният двустранен договор предвижда възможност за сумиране на стаж в трета държава или не предвижда такава възможност. Съгласно чл.15, ал.2 от Спогодбата между Република България и Държавата И. за социална сигурност, ако периодите на осигуряване, завършени в България, не са достатъчни за правото на пенсия, българската институция взема предвид до необходимия размер периоди на осигуряване, завършени по израелското законодателство, доколкото те не съвпадат. Посочено е, че разпоредбите на Спогодбата между Република България и Държавата И. за социална сигурност не предвиждат възможност за сумиране на стаж в трета държава. Съответно, при преценка правото на българска пенсия, на сумиране по условията на цитираната спогодба подлежат само българските и израелските осигурителни периоди.

Относно непризнатия период, касаещ длъжността „нередовна детска учителка“ в български детски градини, е посочено, че съгласно чл.6, ал.1 от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж, при прекратяване на трудовото правоотношение продължителността на трудовия стаж, придобит от работника или служителя при работодателя към датата на прекратяване на трудовото правоотношение, се записва с цифри и думи и се подписва от главния счетоводител и от работодателя, като се подпечатва с печата му. Представената трудова книжка №170 периода от 23.08.1976г.-17.10.1976 от детска градина №120 на длъжност - нередовна детска учителка , периода 03.01.1977г.- 02.02.1977г. от детска градина №140 на длъжност - нередовна детска учителка , периода 23.02.1977г.-04.03.1977г. от детска градина №140 на длъжност - нередовна детска учителка , периода 17.03.1977г. - 31.03.1977г. от детска градина №140 на длъжност - нередовна дете¹“* учителка, периода 20.04.1977г.-29.04.1977г. от детска градина №135 на длъжност - нередовна детска учителка , периода 10.05.1977г.-21.06.1977г. от детска градина №135 на длъжност - нередовна детска учителка, горепосочените периоди не са заверени съгласно изискванията на чл.6 от Наредбата.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния срок по чл. 118, ал. 2 от КСО, от надлежна страна по чл. 118, ал. 1 от КСО, срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Съобразно задължението на съда по чл. 168, ал. 1 от АПК настоящият състав следва да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган в рамките на предоставените му правомощия съгласно чл. 117, ал. 1, т.2 б.А от КСО. Потвърденото разпореждане също е издадено от компетентен орган – длъжностно лице по пенсионното осигуряване в НОИ.

Оспореното решение отговаря на изискванията на чл. 117, ал. 3 от КСО, във връзка с чл. 59, ал. 2 от АПК. Същото е издадено при спазване на законоустановената форма. Не се констатира съществени нарушения на процесуалните правила, поради което следва да бъде преценено съответствието на издадения акт с приложимия материален закон.

Страните нямат спор относно размера на потвърдения стаж от Великобритания, съответно от И., както и че този стаж не съвпада помежду си, както и с този в Република България.

Спорът в случая се свежда до обстоятелството може ли да се сумира стажа, положен в Република България със стажа, положен в държава членка на Европейския съюз, в случая Великобритания, и стажа, положен в трета страна, в случая И., с която страната ни има сключена Спогодба за социална сигурност, съдържаща предвидена възможност за взаимно зачитане на осигурителни периоди в държавите.

Тълкуването на съответните разпоредби от националното и наднационалното законодателство, направено от административния орган, е неправилно.

Съгласно чл.37, ал.2, изр. първо от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж осигурителен стаж, придобит извън страната, се зачита съгласно разпоредбите на международен договор, по който Република България е страна, или на европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност. Двете хипотези не са алтернативни за прилагане, а очертават две възможности за ползване на социални права от лицата, живели и работили в повече от една държава, като едната възможност не изключва прилагането на другата. Липсваща алтернативност личи и от обстоятелството, че посочената разпоредба в редакцията ѝ до изменението Дв. бр.40 от 2019г. е предвиждала само зачитане съгласно разпоредбите на международен договор в областта на социалното осигуряване. С изменението Дв.бр.40/2019г. са въведени и европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност. Регламентите на Европейския съюз по дефиниция са задължителни в своята цялост, прилагат се пряко във всички страни на ЕС т.е. техните правни последици са едновременно автоматично и еднакво задължителни във всички национални законодателства, което означава, че те не могат да се прилагат в алтернативност с други международни договори и не такава е била волята на законодателя с промяната на Наредбата с Дв.бр.40 от 2019г.

Както правилно е цитирал, но погрешно изтълкувал административния орган, чл.6 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 за координация на системите за социално осигуряване, предвижда следното за сумиране на периоди, „освен ако друго не е предвидено в настоящия регламент,

компетентната институция на държава-членка съгласно чието законодателство: - придобиването, запазването, времетраенето или възстановяването на правото на обезщетения, -обхвата на законодателството, или -достъпа до или освобождаването от задължително, доброволно или продължено осигуряване по избор на лицето, зависи от завършването на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост или пребиваване, зачита до необходимия размер периодите на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост или пребиваване, завършени съгласно законодателството на всяка друга държава-членка, все едно че периодите са завършени съгласно прилаганото от нея законодателство“ .

Съгласно чл.50, ал.1 от Регламента, всички компетентни институции определят правото на обезщетение, съгласно всички законодателства на държавите-членки, на които заинтересованото лице е подчинено, при подаване на заявление за отпускане на пенсия, освен ако заинтересованото лице изрично поиска отлагане на отпускане на обезщетения за старост съгласно законодателството на една или повече държави □ членки

Съответно, чл.15, ал.2 от Спогодбата между Република България и И. за социална сигурност предвижда, че ако периодите на осигуряване, завършени в България, не са достатъчни за правото на пенсия (какъвто е настоящия случай) , българската институция взема предвид до необходимия размер периоди на осигуряване, завършени по израелското законодателство, доколкото те не съвпадат.

Неправилни са очакванията на административния орган, че за да удовлетвори искането на жалбоподателката в цялост, Спогодбата между България и И. трябва да има изрична разпоредба, позволяваща сумиране на периоди с трета страна или европейските регламенти следва да съдържат разпоредби относно сумиране на периоди, придобити съгласно двустранните спогодби в областта на социалното осигуряване с държави, извън ЕС.

Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 за координация на системите за социално осигуряване като обвързващ законодателен акт не съдържа забрана за сумиране периоди на осигурителни стажове с трети страни, извън ЕС. Неговата цел е не да хармонизира /уеднакви/ системите за социална сигурност на държавите членки, а да гарантира ползването на социалните права на лицата, които са живели и работили в повече от една държава членка. Всяка държава членка е свободна самостоятелно да урежда своята система за социална сигурност т.е. разпоредбите на регламента определят общи правила и принципи, които трябва да бъдат спазени от всички национални органи с цел гарантиране, че прилагането на различни национални законодателства няма да се отрази неблагоприятно на лицата, които упражняват своето право и свободно движение и престой в рамките на ЕС.

Регламент № 883/2004 е неприложим за страни извън ЕС и за да се регулират социалните права на гражданите, работили в трети страни извън ЕС е необходимо да бъде сключена спогодба за социална сигурност, каквато в случая е налице с И.. Съответно, посочената спогодба може да предвижда сумиране на осигурителните периоди само относно държавите, сключили спогодбата и дори и да имаше Спогодба между Великобритания и И. тя не би имала отношение към българските граждани (каквито насоки за прилагане са отразени в писмо на НОИ от 05.06.2023г.-л.66 от

делото).

В резултат на горният анализ, съдът счита, че нито българското законодателството, нито европейският регламент, на който е позовано произнасянето в оспорваното решение, нито международния договор с И. съдържат забрана за сумирането на периоди на осигурителни стажове, в случаите, в които те са положени в Република България, в страна -членка на ЕС и в страна извън ЕС. В случая позитивното решаване на спора в полза на жалбоподателката е основано на чл.37, ал.2 от НПОС.

По отношение на незачетения стаж от предоставената трудова книжка № 170:

Трудовата книжка е официален удостоверяващ документ за вписаните в нея обстоятелства, свързани с трудовата дейност на работника или служителя /чл.347 от КТ/. В настоящия случай трудовата книжка на жалбоподателката е възприета от административния орган като неоформена по надлежния ред и не можеща да удостовери пряко продължителността на трудовия стаж за периода 23.08.1976г. до 21.06.1977г. Нередовното оформяне на трудовата книжка съгласно изискванията на действащото законодателство към момента на съставянето обаче, не изключва нейната доказателствена сила, която установява вероятността на трудовия стаж. В този смисъл и съгласно чл.40, ал.1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, длъжностното лице по пенсионното осигуряване е следвало своевременно да изиска от жалбоподателката представянето на други документи респ. ако прецени да извърши проверка на първично-отчетната документация на осигурителя, тъй като трудовият стаж не е оформен съгласно изискванията на чл. 6 от НТКТС. По аргумент на противното и съгласно Тълкувателно решение №2/06.06.2016г. на ОСГК на ВКС, че при липса на официални удостоверяващи документи за установяване на трудовия стаж на лицата, единствено приложим и допустим е исковият ред по специалния закон, то в случая административният орган не е положил необходимите усилия за изясняване на релевантните за спора обстоятелства относно осигурителния стаж в полза на жалбоподателката и не е събрал в необходимата пълнота всички относими доказателства, с оглед разрешаване на спорния административен въпрос. Жалбоподателката е уведомена за незачетения стаж по трудова книжка №170 едва след подадената от нея жалба срещу Разпореждане № [ЕГН]/32/25.04.2023г., издадено от длъжностното лице по пенсионното осигуряване (в което разпореждане липсват мотиви за конкретното непризнаване), когато от нея е изискано да представи образец УП-3 и такова е представено след произнасяне на решаващия орган.

Нарушени са следните принципи от административния процес: чл.9, ал.2 -

“административният орган събира всички необходими доказателства и когато няма искане от заинтересованите лица”; чл.9, ал.4 - “административният орган и съдът осъществяват процесуално съдействие на страните за законосъобразно и справедливо решаване на въпроса - предмет на производството...”; а така също и задължението на административния орган по чл.35 от АПК – да издаде ИАА след като се изяснят фактите и обстоятелствата, от значение за случая...; чл.36 от АПК – да събира служебно доказателства и да провери и прецени всички събрани доказателства.

Изложените до тук съображения обосновават извод за основателност на жалбата и за незаконосъобразност на оспореното Решение № 2153-21-160/09.08.2023г. на директора на ТП на НОИ С. град и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/32/25.04.2023г., издадено от длъжностното лице по пенсионното осигуряване, поради което и същите ще следва да бъдат отменени.

Тъй като естеството на административноправния въпрос не позволява разрешаването му по същество от съда, то на основание чл. 173, ал. 2 АПК, след отмяната на административните актове, делото следва да бъде изпратено като преписка на длъжностното лице по пенсионното осигуряване за ново произнасяне по заявление за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст вх. вх. №2113-21-5229/21.07.2021г. при съблюдаване на дадените с настоящо решение указания по тълкуване и прилагане на закона и изясняване на релевантните за спора факти и обстоятелства.

При посочения изход на спора, на основание чл. 120, ал. 2 от КСО, жалбоподателят има право на присъждане на извършените разноски по производството, каквито своевременно са претендирани. Внесената държавна такса възлиза на 10.00 лв., а съгласно представения по делото Договор за правна защита и съдействие се претендира договорено и заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 2300.00 лв.

От страна на ответника е направено възражение за прекомерност на уговореното адвокатско възнаграждение, което съдът, в настоящия му състав, намира за основателно. Жалбата, по която е образувано съдебното производство, е подадена чрез пълномощник, а в проведеното единствено съдебно заседание, където се явява пълномощник, не се правят допълнителни доказателствени искания, нито се сочат други доказателства. Предвид това, настоящият съдебен състав намира, че

следва да уважи като основателно възражението на ответника за прекомерност на договореното възнаграждение за адвокат в размер на 2300.00 лв., като го намали до размер, близък до минимално определен в разпоредбата на чл.8 ал.2,т.2 от Наредба №1 от 09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, а именно- 1000 лв.

С тези мотиви, Административен съд София град , Шотделение, 10 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Решение № 2153-21-160/09.08.2023г. на директора на ТП на НОИ С. град и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/32/25.04.2023г., издадено от длъжностното лице по пенсионното осигуряване.

ВРЪЩА преписката на административния орган- длъжностно лице по пенсионното осигуряване при ТП на НОИ С. град за ново произнасяне при спазване указанията на съда.

ОСЪЖДА ТП на НОИ С. град да заплати на В. И. Н. сумата от 1010 /хиляда и десет/ лева разноси по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14 дневен срок от съобщаването на страните за постановяването му.